

УДК 657. 37:06.047.42

Боярська Ю.В.,

Мельниченко І.В., к.е.н.

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ ТА ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

В статті проаналізовано зміст і структуру фінансової звітності. Визначені можливі шляхи її удосконалення. Розкрито значення фінансової звітності в діяльності бюджетних установ.

Ключові слова: фінансова звітність, кошторис доходів та видатків, склад фінансової звітності, баланс, удосконалення фінансової звітності.

Boyarska Yu., Melnichenko I.

FINANCIAL YEAR BUDGET INSTITUTIONS AND IMPROVEMENT

The article analyzes the content and structure of the financial statements. Identified possible ways to improve it. Reveals the importance of financial reporting of budgetary institutions.

Keywords: financial reporting, analysis of the composition of financial statements, balance sheet, improving financial reporting.

Боярская Ю.В., Мельниченко И.В.

ФИНАНСОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ БЮДЖЕТНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ И ЕЕ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ

В статье проанализировано содержание и структуру финансовой отчетности. Определены возможные пути ее усовершенствования. Раскрыто значение финансовой отчетности в деятельности бюджетных учреждений.

Ключевые слова: финансовая отчетность, смету доходов и расходов, состав финансовой отчетности, баланс, совершенствование финансовой отчетности.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. На підставі даних бухгалтерського обліку бюджетні установи зобов'язані скласти бухгалтерську звітність. Складання звітності є завершальним етапом облікового процесу. Саме складання фінансової звітності дає змогу чітко простежити за ефективним та цільовим використанням

бюджетних коштів, адже звітність розпорядників бюджетних коштів є узагальненням даних про виконання кошторису доходів і видатків та показників, яке характеризує виконання встановленого плану за звітний період. Бюджетний бухгалтерський облік має вчасно та якісно надавати інформацію про наявність і рух державних коштів на всіх етапах їхнього надходження й витрачання, а звітність надавати можливість швидко аналізувати та порівнювати показники.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Проблемою методики складання фінансової звітності займався багато науковців. Загальним питанням обліку і звітності присвячені праці Д.Л. Бандури, Н.М. Грабової, В.П. Завгороднього, М.В. Корягіна, В.І. Лемішовського, А.М. Марочкіної, Н.В. Чабанової, В.М. Шарманської та інших. Дослідженнями в даному напрямі займалися такі науковці та працівники Державної казначейської служби України: В.Волчанська, Т.Кум, Т.Гвоздецька, С.В.Свірко.

Цілі статті. Метою статті є визначення особливостей складання та напрямків удосконалення складу та структури фінансової звітності як джерела необхідної та вірогідної інформації про фінансовий стан бюджетної установи, результати господарської діяльності та виконання кошторису доходів та видатків за звітний період.

Викладення основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Правові засади складання фінансової звітності бюджетних установ визначено наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів» від 24.01.2012 № 44[4].

Фінансова звітність бюджетних установ – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів установ за звітний період. Метою складання фінансової звітності установ є подання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан бюджетної установи, виконання кошторису доходів та видатків за звітний період [3].

Користувачами фінансової звітності можуть бути юридичні та фізичні особи, які потребують інформації про діяльність установи для прийняття рішень.

У звітності відображається майновий і фінансовий стан установи та результати її діяльності.

За періодами звітність поділяється на:

- місячну,
- квартальну,
- річну (результати діяльності установи за рік).

Склад звітності залежить від періоду за який вона подається, функціональної та підвідомчої підпорядкованості [2].

Чинниками, що зумовлюють удосконалення бухгалтерського обліку сектору державного управління, є:

- підвищення ролі держави в управлінні економікою і соціальним розвитком;
- необхідність у прозорій і достовірній інформації про діяльність держави;
- потреби зовнішніх користувачів.

Склад місячної і квартальної фінансової звітності бюджетних установ регламентується "Порядком складання місячної та квартальної фінансової звітності установами та організаціями, які отримують кошти з державного або місцевих бюджетів".

Згідно з цим Порядком квартальна звітність бюджетних установ включає такі форми:

- № 1 "Баланс";
- № 2д, № 2м "Звіт про надходження та використання коштів загального фонду";
- № 4-1д, № 4-1м "Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами";
- № 4-2д, № 4-2м "Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ";
- № 4-3д, № 4-3м "Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду";
- № 4-3д.І, № 4-3м. І "Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (позики міжнародних фінансових організацій)";
- № 4-4д "Звіт про надходження і використання коштів, отриманих на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів";
- № 7д, № 7м "Звіт про заборгованість за бюджетними коштами";
- № 7д.1, № 7м. 1 "Звіт про заборгованість за окремими програмами"[5].

Умовами здійснення успішного реформування бюджетного обліку та фінансової звітності як внутрішньої структури будь-якого утворення політичного, економічного, соціального чи іншого є глибоке розуміння логіки його побудови, наявність сформованої концепції щодо кінцевого результату новоутворення тощо.

Нагальним питанням є створення системи фінансової звітності, яка дасть змогу не лише відстежувати правильність використання бюджетних коштів, а й результативність їх використання по кожному року і в цілому по завершенню бюджетної програми, а також дасть можливість об'єктивно оцінити активи і зобов'язання державної влади. За умови створення такої дієвої системи, фінансова звітність стане прозорішою, адже буде відображати не лише напрямки витрачання коштів, а реальні потреби в цих коштах бюджетних установ, що є основою бюджетного планування. Першочерговими завданнями у цій сфері мають стати удосконалення методології та перехід на єдині методологічні засади бухгалтерського обліку і звітності, а також створення уніфікованого організаційного та інформаційного забезпечення бухгалтерського обліку.

Модернізація системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності повинна включати в себе:

- удосконалення нормативно-правової бази у сфері бухгалтерського обліку та звітності бюджетних установ, введення нових та доповнення вже існуючих нормативних актів;

- гармонізацію та адаптацію національних стандартів бухгалтерського обліку до міжнародних систем національних рахунків, введення варіантності та альтернативності вирішення певних облікових процесів;

- удосконалення інформаційних та комунікаційних технологій, створення єдиної бази звітності;

- поліпшення взаємодії між учасниками бюджетного процесу, консолідація їх інтересів та вимог;

- постійну підготовку та перепідготовку кадрів з питань введення реформованої системи бухгалтерського обліку та звітності. Основний напрям реформування передбачає стандартизацію звітності, що за умови інтеграції у єдине фінансове співтовариство, дасть змогу об'єктивно та чітко відслідковувати діяльність розпорядників бюджетних коштів.

Важливим напрямком реформування бухгалтерської системи та звітності бюджетних установ має стати об'єднання плану рахунків

виконання бюджетів із планом рахунків із виконання кошторисів бюджетних установ. Створення єдиного плану рахунків, що використовуватиметься органами Держказначейства та розпорядниками бюджетних коштів, дасть змогу забезпечити прозорість облікових процесів, складення звітності та отримання інформації про фінансові операції, які здійснюються у державному секторі.

Саме ці заходи дадуть можливість подолати недоліки фінансової звітності бюджетних установ та поліпшити ефективність діяльності у бюджетній сфері. Удосконалення фінансової звітності державного сектора сприятиме підвищенню рівня прозорості управління державними фінансами; чіткості використання та розподілу бюджетних ресурсів; удосконаленню планування бюджетної політики та бюджетних програм на середньострокові та довгострокові періоди.

Висновки. Із вищевикладеного можна зробити висновок, що Україна стоїть на порозі значних перетворень у сфері бухгалтерського обліку й звітності сектора державного управління. За кожним елементом реформи стоять структурні перебудови, які стосуються всіх суб'єкти сектора державного управління. Заходи, що їх передбачається здійснити в межах цих завдань, дадуть змогу подолати наявні недоліки системи бухгалтерського обліку й розв'язати нагальні проблеми у бюджетній сфері, сфері державних фінансів та в інших складових системи державного управління й удосконалити систему бухгалтерського обліку у державному секторі.

1. Бариніна–Закірова М. В. Удосконалення бухгалтерського обліку в бюджетних установах // Фінанси України. – 2006. – № 1. – С. 44–52.
2. Канева, Т.В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навчальний посібник/ Т.В.Канева. – К.: Книга, 2004. – 628 с.
3. Лемішовський, В.І. Бюджетні установи: бухгалтерський облік та оподаткування: навчальний посібник / В. І. Лемішовський. – 3–е вид., доп. і перероб. – Львів : Інтелект–Захід, 2008. – 765 с.
4. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів» від 24.01.2012 №44 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>
5. [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15931106/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/zvitnist_byudzhetnih_ustanovah.